

Historické okénko

ONDŘEJE KOLÁŘE

Pašeráctví na Hlučínsku

Meziválečné Hlučínsko díky sousedství s Německem a relativně snadno schůdnému terénu představovalo ideální oblast pro podloudnou přepravu různého materiálu. Navíc řada místních obyvatel běžně docházela za prací do Německa, takže měla možnost příležitostně pronést přes hranici drobné zboží. Pro jeho přepravu se vytvářely různé úkryty pod oděvem. Často šlo o margarín či zapalovače, na něž byly v ČSR uvaleny daně, dále pak o různé spotřební zboží. Vzhledem k napjatým národnostním a politickým poměrům v regionu nebylo výjimkou ani pašování protistátních letáků a knih. Mimo příležitostných pašeráků a politických agitátorů však na Hlučínsku v prvních meziválečných letech působily i dobře organizované a ozbrojené pašerácké bandy, často tvojené ostřílenými veterány první světové války. Proti nim stála finanční stráž, bezpečnostní sbor pověřený ochranou hranic. Ta však byla téměř do poloviny 20. let vybavena zastaralými jednorannými rakouskými puškami, s nimiž se nemohla větším skupinám pašeráků úspěšně postavit. Stávalo se, že pašeráci odzbrojili a zajali hlídku finanční stráže, v Šilheřovicích se dokonce pokusili přepadnout strážnici s cílem zmocnit se zde uloženého zabaveného zboží. Nešlo o nijak výjimečný případ, ostatně v lednu 1922 skupina ozbrojenců z Německa za bílého dne přepadla budovu soudu v Bohumíně, aby osvobodila své zatčené kumpány. Činnost ozbrojených tlup byla umožněna nestabilní situací v Horním Slezsku, kde probíhaly komplikované územní spory mezi Německem a Polskem. Po jejich skončení se situace od roku 1923 výrazně zklidnila.

Historik a kurátor sbírek Slezského zemského muzea Ondřej Kolář

Firma ARAKO je známým výrobcem

PETR DUŠEK

Opava – Dnes má 207 zaměstnanců a patří mezi významné zaměstnavatele regionu. Řeč je o opavském výrobci průmyslových armatur, firmě ARAKO. Společnost své výrobky nedodává pouze na český, ale především na zahraniční trhy.

Výroba armatur má na Opavsku velkou tradici. V tehdejší Armaturce Minerva Opava ji pomáhal od roku 1978 rozvíjet také Josef Švamberg. Začínal na pozici kontrolora jakosti, později pracoval coby defektoskopický technik, vedoucí defektoskopie, vedoucí řízení jakosti a posledních sedmnáct let zastává v podniku pozici ředitele pro kvalitu. Za téměř čtyři dekády, které ve firmě je, má na co vzpomínat. „V minulosti jsme byli velkou společností, která zaměstnávala 1100 pracovníků. Radu let jsme byli součástí koncernu SIGMA. Dnes jsme středně velká firma a naším vlastníkem je ruská společnost Atomenergomash,“ řekl Josef Švamberg a dodal, že oproti dřívějším letům dnes ARAKO nabízí rozsáhlý sortiment armatur pro klasickou a jadernou energetiku, chemický a petrochemický průmysl. Aby podnik obstál v konkurenčním prostředí, v letech 2011 až 2013 investoval do modernizace svých zařízení více než 100 milionů korun. „Samozřejmě s nostalgií na staré časy vzpomínám, ale to pouze proto, že jsem byl mladý, a také z důvodu, že se nepracovalo v takovém stresu jako v dnešním hektickém světě. Výrobní procesy vždy

odpovídaly normám a požadavkům zákazníků, mimo jiné proto, že od roku 1976 jsme výrobcem armatur pro jaderné elektrárny,“ doplnil Josef Švamberg.

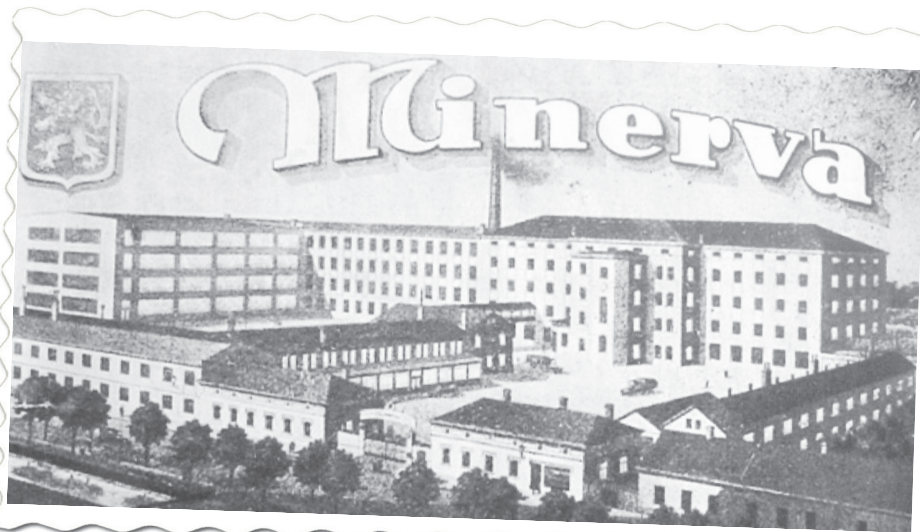
Pokud se v historii dostaneme zhruba na přelom 19. a 20. století, zjistíme, že předchůdce dnešní firmy ARAKO, tedy společnost Minerva, se původně zabíral úplně jinou výrobou. A sice vyráběl šicí stroje. Ve svém oboru patřil ke špičkám. Během roku 1928 jich továrna dokázala vyprodukovat 45 tisíc kusů. Obě světové války sice výrobu výrazně přibrzdily, ale podnik se z toho vždy dokázal vzpamatovat a vydatně exportoval do zahraničí. V roce 1953 tehdejší Minerva prošla významnou přestavbou. Produkce šicích strojů klesla na 30 procent a začaly se zde vyrábět průmyslové armatury. Sortiment se v dalších letech rozšiřoval a výrobky mířily nejen do tuzemských elektráren, tepláren nebo chemických a potravinářských závodů, ale dováželo se i za naše hranice, hlavně do Sovětského svazu. Minerva později spadala pod Moravskoslezskou armaturku Dolní Benešov, respektive koncern SIGMA. Důležitým mezníkem se stal 26. červem 1992. Tehdy došlo k založení firmy ARAKO, která pod stejným názvem v areálu ve Hvězdoslavově ulici funguje dosud. Brzy si tak připomene významné 25. výročí svého vzniku.

MINERVA své šicí stroje exportovala i do zahraničí. Foto: Archiv SZMO

HISTORICKÝ snímek z výrobního programu Sigmy Opava. Foto: Archiv SZMO

PŘEDCHŮDCEM současného podnikui ARAKO byla Minerva. Zdroj: Archiv